

Ulf Landegren uppmanar fler forskare att ta på sig rollen som koordinator. Själva leder han ett stort projekt för att utveckla nya analysmetoder för vår arvsmassa och olika proteiner.

FOTO: ANDERS KOLLBERG

Vad innebär det att delta i EU:s ramprogram för forskning och utveckling? I denna serie skildras erfarenheter från olika organisationer. Vad gav deltagandet? Vilket arbete krävdes? Vad lärde man sig i projekten?

EU-projekt – en utmaning

Många tvekar inför att koordinera stora EU-projekt, men belöningen är inflytande och en chans att styra inriktningen på nya projekt. Ulf Landegren leder arbetet med att ta fram nya biokemiska verktyg i kampen mot våra vanligaste sjukdomar.

IDÉN TILL EU-PROJEKTET föddes när Ulf Landegren åkte hem från en vetenskaplig konferens i USA och delade taxi med en person som arbetade inom EU.

– Han nämnde att arbetsgruppen för sjätte ramprogrammet ville få in intresseanmälningar som kunde bli utkast till framtida projekt, så jag åkte hem och skrev ihop ett förslag.

Resultatet blev en utlysning som passade hans grupp perfekt och den blev också utvald bland de tio sökande. Projektet har nu 9 miljoner euro i stöd från sjätte ramprogrammet.

UPPDRAG UTAN TVEKAN

För Ulf Landegren var valet att bli koordinator för projektet enkelt, men många andra tvekar inför uppgiften. Sverige har fått 4,5 procent av utdelade

medel inom sjätte ramprogrammet, men de 166 projekt som koordineras av svenskar motsvarar bara 3,1 procent av alla projekt – en klart lägre andel.

FOTO: ANDERS KOLLBERG

Mathias Uhlén leder den svenska medverkan i projektet MolPage. Han anser att EU-projekt får allt större prestige.

En annan framgångsrik forskare inom bioteknikområdet är Mathias Uhlén vid Kungliga Tekniska högskolan. Han deltar i flera EU-projekt men har valt att inte bli koordinator för något. Senast tackade han nej inom projektet MolPage där han deltar för att ge en bättre genetisk förståelse för diabetes och andra ärftliga sjukdomar. Främsta orsaken är att det är tidskrävande. Han driver redan ett stort forskningsprojekt för att kartlägga alla våra mänskliga proteiner och tycker att det bara fungerar med ett så pass stort engagemang åt gången.

ANSVAR MED PRESTIGE

– Att koordinera EU-projekt får dock mer och mer prestige i och med att ramprogrammen rymmer mycket pengar och tydligare fokuserar på vetenskaplig excellens och teknikhöjd. För forskare som får möjligheten och kan ta sig tiden är det ett bra tillfälle för att vidga sina internationella samarbeten, säger Mathias Uhlén.

Inom Ulf Landegrens projekt deltar 17 europeiska forskargrupper och bioteknikföretag samt en amerikansk samarbetspartner. Arbetet med att knyta ihop arbetsgruppen för projektet under ▶

”Det handlar om att få mer jobb, men också mer makt över projektet.”

Deltagarna i MolTools kommer från tio länder och träffas årligen. Den regelbunda kontakten sköts dock via datorstödda telefonmöten för att Ulf Landegren ska kunna leda projektet på ett effektivt sätt.

► arbetet med ansökan tog sin tid. Här finns en klar bromskloss för medverkan.

– För att hitta sitt nätverk och samlas kring en ansökan kan det krävas lite resor och tid för möten, samtidigt som man ännu inte fått några pengar.

Därför hjälpte det att VINNOVA stöttade med planeringsbidrag. Dessutom underlättades arbetet av att man träffade på liknande nätverk med forskargrupper som ville delta. I och med att de två nätverken smälte samman var det inte självklart att Ulf Landegren skulle bli koordinator. Men för honom fanns det ingen tveksamhet.

– Det handlar om att få mer jobb, men också mer makt över projektet. Dessutom går det att få avlastning med administrationen till några procent av projektkostnaden – väldigt skönt om du samtidigt vill vara en aktiv forskare.

UNDERLÄTTAR ARBETET

Ulf Landegren har även sett till att förenkla projektarbetet på andra sätt.

– Vi har sex vetenskapliga mål som deltagarna samverkar kring i olika constellationer. Några av oss har ett bredare intresse medan framför allt företagen har mer specifika mål med sin medverkan, som till exempel Uppsalaföretaget Åmic som arbetar med mikrofabriering av biokemiska testplattformar.

Varje grupp ansvarar för rapporter och avstämningar, något som underlättar för mig som koordinator.

En annan bra lösning enligt Ulf Landegren är att man fördelade alla medel redan från början. Det gör i och för sig att det inte går att ta in nya partners under gång, men samtidigt slipper projektet massor av diskussioner om omdisponering av pengar.

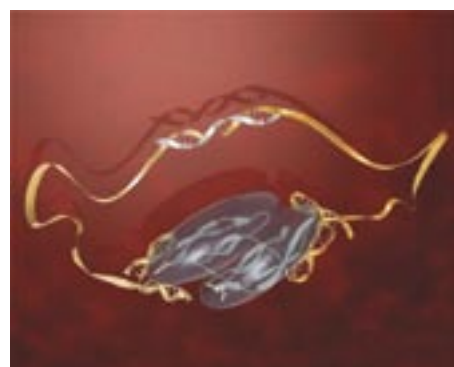
GER MER INFLYTANDE

Förutom möjligheterna att som koordinator styra sitt konkreta projekt ser han även en fördel i och med att det ger inträde till de centrala besluten i Bryssel. Han har bland annat blivit inbjuden att delta i arbetet kring sjunde ramprogrammet.

– Det finns möjligheter att påverka inriktningen för kommande program och om du är koordinator får Bryssel upp ögonen för dig på ett helt annat sätt – än om du bara deltar i projektet som partner.

Mathias Uhlén ser också positivt på ett aktivt deltagande i EU-samarbeten.

– Att gå in som forskningsledare i den typen av projekt ser många som lite av ett nödvändigt ont. EU-projekt kan vara byråkratiska med mycket pappersarbete. Vissa forskare är allergiska mot det, men för mig passar det bra. Jag gillar ordning och reda och den väldigt målstyrda formen av projektledning. ■

MolTools och MolPage

Projektet MolTools och MolPage bygger båda på kunskaperna som kommit fram genom kartläggningen av människans arvs massa. Inom MolTools utvecklas effektiva verktyg och metoder för att studera DNA, RNA och proteiner och hur de förändras vid cancer och andra sjukdomar. Målet är att hitta sätt att undersöka genetiska variationer hos patienter och vilka proteiner som är aktiva i enskilda celler. Projektet finansieras med 9 miljoner euro och koordineras från Uppsala universitetet och från Sverige deltar även företaget Åmic.

Projektet MolPage ska öka kunskaperna om diabetes och andra ärftliga sjukdomar. Diabetes har en stark genetisk koppling i det komplicerade samspelet mellan olika faktorer som gör att sjukdomen bryter ut. MolPage syftar till att hitta biomarkörer som kan visa vilka individer som löper större risk att exempelvis utveckla diabetes. Projektet finansieras med 12 miljoner euro och från Sverige deltar Kungliga Tekniska högskolan, Uppsala universitet och företagen Affibody och Gyros.

Kontakt

Europaprogrammen på VINNOVA arbetar med information och rådgivning om alla delar av ramprogrammet till svenska forskare och företag. Vårt arbete ska bidra till att öka kunskapen om ramprogrammet, och därigenom stärka det svenska deltagandet. Vi har bland annat

nyhetsförmedling, kurser, seminarier och föreläsningar, rådgivning av olika slag samt informationsmaterial. Våra kontaktpersoner inom ramprogrammets alla områden svarar gärna på dina frågor. Du hittar oss på

www.europaprogrammen.se

europaprogrammen

VINNOVA